

Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/24815/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevasta yritysten huolellisuusvelvoitteesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevasta yritysten huolellisuusvelvoitteesta ja siihen liittyviksi laeiksi, jolla pannaan täytäntöön EU:n yritys-vastuudirektiivi (EU) 2024/1760.

Lausuntonne huolellisuusvelvoitteen sisältöä koskevista ehdotuksista (lain 2 luku)

Huolellisuusvelvoitteen mukaan yritysten on tunnistettava ja arvioitava haitalliset ihmisoikeus- ja ympäristövaikutukset, jotka aiheutuvat niin sen omasta ja tytäryritysten toiminnasta kuin myös toimintaketjun liikekumppanien toiminnasta. Direktiivin kansallisessa toimeenpanossa on tärkeää varmistaa, että sääntely ja sen oikeusvaikutukset ovat ymmärrettäviä niin soveltamisalaan suoraan tuleville yrityksille kuin välillisten vaikutusten piiriin kuuluvalla laajalle joukolle yrityksiä.

ETL pitää tärkeänä, että toimintaketjuun liittyvien velvoitteiden sisältö, kohdentuminen ja käytännön soveltaminen kuvataan mahdollisimman selkeästi. Yritysten velvollisuutena on huolehtia riskiperusteisesti tosiasiallisista ja mahdollisista haitallisista ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksista. Huolellisuusvelvoite on esityksen mukaisesti luonteeltaan riskiperusteinen ja edellyttää haitallisten vaikutusten tunnistamista, arviointia, priorisointia ja asianmukaisia toimenpiteitä niiden ehkäisemiseksi, lieventämiseksi tai poistamiseksi. On tärkeää, että sääntelystä käy riittävän selkeästi ja kootusti ilmi, mitä yrityksiltä käytännössä edellytetään muun muassa toimintaketjuihin liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi.

ETL katsoo, että hallituksen esityksessä käytettyjen tulkinnanvaraisten käsitteiden sisältöä olisi syytä täsmentää. Esimerkiksi ”kohtuullinen” ja ”riittävä” ovat terminologisesti haastavia, edellyttävät tapauskohtaista harkintaa ja siten heikentävät yritysten näkökulmasta sääntelyn ennakoitavuutta. Esitystä tulisi täsmentää näiden käsitteiden osalta sääntelyn selkeyden ja oikeusvarmuuden parantamiseksi lain soveltamisalaan kuuluvien yritysten että niiden toimintaketjun toimijoiden kannalta.

Lausuntonne valvontaa ja seuraamuksia koskevista ehdotuksista (lain 4 luku)**Elintarviketeollisuusliitto ry**

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund

Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation

Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund

Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation

Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Hallituksen esityksessä lain valvontatehtävien antamista esitetään Lupa- ja valvontavirastolle. ETL katsoo tämän olevan perusteltua, koska EU:n yritys vastuudirektiivin sekä EU:n pakkotyöasetuksen mukaisia valvontatehtäviä hoitaisi esitetysti siten Suomessa sama taho. Tämä tukee johdonmukaista tulkintaa ja käytäntöjä sekä mahdollistaa osaamisen keskittämisen.

Lausuntonne vahingonkorvausta koskevista ehdotuksista (lain 5 luku)

Hallituksen esityksessä ehdotettu vahingonkorvausvastuuta koskeva sääntely saattaa johtaa direktiivin edellyttämää laajempaan kansalliseen sääntelyyn. ETL katsoo, että kansallisessa toimeenpanossa lisäsääntelyä tulee välttää.

Lisätietoja:

Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen asiantuntija Laura Aalto, laura.aalto@etl.fi